

Asia: VN/11304/2024

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Keski-Suomen Syöpäyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta. Lausuntomme kohdentuu tuloverolain lahjoitusvähennykseen.

Pidämme lähtökohtaisesti positiivisena hallituksen esityksen tavoitetta lahjoitusvähennyksen laajentamisesta. Tämän olisi tarkoitus kannustaa yksityishenkilöitä ja yhteisöjä lisäämään lahjoituksia, ja näin mahdollisesti tehostaa järjestöjen mahdollisuuksia hankkia lisää yksityistä rahoitusta. Tämä on kannatettavaa etenkin nyt, kun valtionavustusten määrää on vähennetty merkittävästi. Nyt esitetty lahjoitusvähennysmekanismi on hyvä elementti, mutta ei yksistään kykene korvaamaan leikkausten myötä syntynyttä vajetta.

Hallituksen esityksessä kerrotun tavoitteen mukaan lahjoitusvähennyksen avulla pyritään lisäämään kohtuullisella julkisen sektorin panostuksella tieteen, taiteen, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen annettuja lahjoituksia, jotka muutoin jäisivät ehkä kokonaan tekemättä.

Esityksessä ehdotetaan, että lahjoitusvähennys olisi mahdollinen vain, jos lahjoitus kohdistuu tiettyihin teemoihin, kuten nuorisotyöhön, liikuntaan, urheiluun tai lasten aseman tukemiseen. Tämä rajausta sulkee automaattisesti pois monia sosiaali- ja terveysalan järjestöjä, joiden toiminta kohdistuu esimerkiksi ikääntyneiden hyvinvointiin, päihde- ja mielenterveystyöhön, kriisi- ja väkivaltatyöhön tai vammaispalveluihin.

Esitetyt toimialarajaukset asettavat järjestöt keskenään eriarvoiseen asemaan ja ohjaavat lahjoituksia pois rajoitusten ulkopuolelle jääviltä kansalaisille merkittäviltä toiminnoilta, vaikka näillä toiminnoilla on monesti suuri paikallinen ja alueellinen merkitys.

Esitämme, että lahjoitusvähennyksen piiri laajennetaan kaikkiin yleishyödyllisiin järjestöihin, joilla on voimassa oleva rahankeräyslupa. Näin tuetaan yhdenvertaisesti koko järjestökenttää sekä vältetään päällekkäisen hallinnollisten haku- ja valvontataakan muodostuminen Verohallinnon ja Poliisihallituksen välille.

Lahjoitusvähennyskelpoisuuden ehdoksi esitetään, että Verohallinto nimeäisi hakemuksesta ehdot täyttävät yhdistykset ja säätiöt vähennyskelpoisten lahjoitusten saajiksi enintään viideksi vuodeksi kerrallaan sekä lahjoituksista sekä niiden antajista ja käyttötarkoituksista tulee tehdä vuosi-ilmoitukset.

Näiden vaatimusten täyttäminen edellyttää sekä asiantuntemusta että taloudellisia resursseja. Paikalliset ja alueelliset järjestöt, joilla ei ole vahvaa omaa hallinto- tai taloushenkilöstöä, voivat käytännössä jäädä kokonaan vähennyskelpoisuuden ulkopuolelle, vaikka ne muutoin täyttäisivät ehdot. Tämä puolestaan keskittää lahjoituksia entisestään suuremmille valtakunnallisille järjestöille, joilla on erilliset resurssit varainhankinnan toteuttamiseen. Tämä on omiaan heikentämään kansalaisyhteiskunnan monimuotoisuutta ja järjestöjen elinvoimaa etenkin alue- ja paikallistasolla sekä kaventaa yhdenvertaisuutta erilaisin resurssein varustettujen toimijoiden välillä. Lisäksi vaarana olisi ehdot täyttävien yhdistysten ja säätiöiden nimeämisprosessin epäselvyys, mahdollisuudet mielivaltaisiin tulkintoihin ja viranomaisresurssien kuormittuminen.

Näkemyksemme mukaan lahjoitusvähennyskelpoisuus voisi perustua yleishyödyllisyyteen ja voimassa olevaan rahankeräyslupaan, jonka myöntää ja jota valvoo Poliisihallitus.

Astikainen Anne  
Keski-Suomen Syöpäyhdistys ry